

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 14/2020-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Piešťany je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov) na účet advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2019 elektronicky a 15. júla 2019 poštou doručená ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavný súd na neverejnom zasadnutí 15. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa a uznesením č. k. I. ÚS 14/2020-27 z 15. januára 2020

ju v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prijal na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Vo zvyšnej časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, bola ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľ inicioval žalobou doručenu okresnému súdu 21. apríla 2015 konanie o zaplatenie sumy 120 256,20 € s príslušenstvom. Poukázal na to, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom, pretože ani tri roky po jeho začatí nebol nariadený ani prvý termín pojednávania.

3.1 Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že 12. júla 2018 podal okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá bola predsedníčkou okresného súdu vyhodnotená ako dôvodná. Napriek uvedenému podľa jeho názoru nedošlo zo strany okresného súdu k odstráneniu neprimeraných prietáhov v konaní, čo viedlo k opätovnému podaniu sťažnosti na prietahy v konaní 22. marca 2019. Aj uvedená sťažnosť bola vyhodnotená ako dôvodná, pričom v upovedomení o spôsobe jej vybavenia bolo uvedené aj vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý uviedol, že *„vzhľadom na veľké množstvo pridelených spisov v jeho senáte a vzhľadom na potrebu rozhodovania v prednostných veciach, nariadil termín pojednávania na najbližší možný termín 21.08.2019“*.

3.2 Sťažovateľ pred ústavným súdom ďalej zdôraznil, že uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 36 K 5/2019 zo 17. júna 2019 bol na majetok žalovaného vyhlásený konkurz a napadnuté konanie je *ex lege* prerušené. V tejto súvislosti bolo pojednávanie nariadené na 21. august 2019 zrušené.

3.3 Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní

porušené, aby prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

3.4 Ako už bolo uvedené, ústavná sťažnosť bola v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

4. Okresný súd na výzvu ústavného súdu z 13. februára 2020 odpovedal prípisom sp. zn. Spr 88/20 z 25. februára 2020, v ktorom ústavnému súdu predložil chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní a vyjadril sa k prijatej ústavnej sťažnosti.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že *„k celkovej dĺžke sporu prispel svojimi podaniami aj samotný žalobca, ktorý upravoval svoju žalobu celkovo päťkrát“*, a vzhľadom na to považuje sťažovateľom požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké a neprimerané vo vzťahu k priebehu napadnutého konania.

4.2 Pokiaľ ide o činnosť zákonného sudcu v senáte, predseda okresného súdu uviedol prehľad počtu napadnutých a rozhodnutých vecí v rokoch 2014 – 2019 v civilnej a obchodnej agende, z ktorého vyplýva, že *„v súčasnej dobe má sudca v civilnom senáte zostatok 229 vecí a v obchodnom senáte 206 vecí“*. Predseda okresného súdu v tejto súvislosti upriamil pozornosť na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 471/2012 zo 7. mája 2013, podľa ktorého *„enormná zaťaženosť všeobecných súdov hraničiaca s ich schopnosťou zabezpečiť v obvyklom čase riadny chod orgánov verejnej moci predstavuje okolnosť hodnú osobitného zreteľa“*.

4.3 V závere svojho vyjadrenia okresný súd vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci s poukazom na tú skutočnosť, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

5. Ústavný súd prípisom zo 4. marca 2020 umožnil sťažovateľovi zaujať stanovisko k vyjadreniu okresného súdu sp. zn. Spr 88/20 z 25. februára 2020.

5.1 Dňa 19. marca 2020 sťažovateľ doručil ústavnému súdu elektronické podanie, v ktorom zaujal stanovisko k predmetnému vyjadreniu okresného súdu a upozornil, že citovaným nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 471/2012 zo 7. mája 2013, na ktorý poukazuje okresný súd, bolo rozhodnuté o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a bolo mu priznané finančné zadosťučinenie. Podľa názoru sťažovateľa preto nemožno deklarovajúcu zaťaženosť sudcu vyhodnotiť ako okolnosť hodnú osobitého zreteľa vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd dvakrát uznal jeho sťažnosť na prietahy v konaní za dôvodnú.

5.2 Sťažovateľ vo svojom vyjadrení poprel tvrdenie okresného súdu, že k celkovej dĺžke sporu prispel svojimi podaniami. Sťažovateľ uviedol, že k úprave žaloby nedošlo päťkrát, ako tvrdí okresný súd vo svojom stanovisku, ale po vydaní platobného rozkazu bola úprava realizovaná celkovo trikrát, pričom medzi prvou a druhou zmenou uplynuli vyše dva roky, počas ktorých okresný súd neurčil termín pojednávania. Sťažovateľ vysvetlil, že *„bol nútený... pristupovať k podaniu čiastočných späťvzatí žaloby, nakoľko plynutím času dochádzalo k postupnej úhrade istiny zo strany žalovaného“*.

5.3 Sťažovateľ vyjadril presvedčenie, že *„Okresný súd v danom prípade nemusel rozhodovať o čiastočných späťvzatiach, či zmene žaloby Sťažovateľa samostatnými uzneseniami...“*, a poukázal na ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorých v prípade zmeny žaloby mimo pojednávania rozhodne súd na pojednávaní, ktoré bezprostredne nasleduje po takomto podaní, a v prípade čiastočného späťvzatia rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

5.4 Podľa tvrdenia sťažovateľa jeho úmyslom bolo, aby mal okresný súd k dispozícii všetky podklady potrebné na rozhodnutie ešte pred pojednávaním, pretože s ohľadom na dĺžku konania *„bolo možné predpokladať, že ich oznámením a predložením súdu priamo na pojednávaní by došlo k odročeniu pojednávania za účelom oboznámenia sa súdu s nimi“*.

5.5 Sťažovateľ upriamil pozornosť aj na tú skutočnosť, že *„bol v priebehu konania aktívny a poskytoval okresnému súdu požadovanú súčinnosť a uplatňoval svoje procesné práva, a preto mu nemožno pričítať na ťarchu zjavne neprimeranú dĺžku napadnutého konania“*.

5.6 V závere podania sťažovateľ oznámil, že *„súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, keďže od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci“*.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania a obsahom na vec sa vzťahujúceho spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

7. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, z jej príloh, vyjadrenia okresného súdu, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil nasledujúci priebeh napadnutého konania:

- 21. apríla 2015 bol okresnému súdu doručený návrh, ktorým sa sťažovateľ domáhal vydania platobného rozkazu a zaplatenia sumy 120 256,20 €;

- 1. júna 2015 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku;

- 19. júna 2015 sťažovateľ elektronicky doručil okresnému súdu čiastočné späťvzatie návrhu z dôvodu čiastočnej úhrady dlžnej sumy žalovaným (22. júna 2015 doručil podanie aj poštou);

- 7. augusta 2015 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý však sťažovateľ zaplatil už 18. júna 2015;

- 31. augusta 2015 okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz;

- 17. septembra 2015 bol okresnému súdu doručený odpor žalovaného;

- 15. októbra 2015 sťažovateľ elektronicky doručil okresnému súdu zmenu žalobného petitu a rozšírenie návrhu (16. októbra 2015 doručil podanie aj poštou);

- 29. januára 2016 okresný súd uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-475, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. februára 2016, konanie v časti o zaplatenie sumy 32 700,02 € zastavil a pripustil zmenu návrhu;

- 29. januára 2016 okresný súd uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-480 vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor a uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-482 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírený návrh;

- 17. februára 2016 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok;

- 22. apríla 2016 sťažovateľ požiadal okresný súd o stanovenie termínu pojednávania;
- 27. októbra 2017 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v žalobe doplnil chýbajúce údaje, sťažovateľ výzve súdu vyhovel 7. novembra 2017;
- 15. decembra 2017 bolo okresnému súdu elektronicky doručené čiastočné späťvzatie žaloby (18. decembra 2017 aj poštou);
- 2. januára 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-524, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. marca 2018, rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku;
- 28. februára 2018 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či navrhuje konanie prerušiť, sťažovateľ odpovedal podaním z 8. marca 2018 v znení, že nenavrhuje konanie prerušiť a opätovne požiadal súd o konanie a rozhodnutie vo veci.
- 13. júla 2018 okresnému súdu bolo elektronicky doručené čiastočné späťvzatie žaloby;
- 21. augusta 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-586, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. októbra 2018, konanie v časti o zaplatenie sumy 52 980 € zastavil a pripustil zmenu žaloby.
- 12. decembra 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 Cb 62/2015-599, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. januára 2019, rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku;
- 11. apríla 2019 okresný súd nariadil termín pojednávania na 21. august 2019, advokátka žalovaného však obratom požiadala o zmenu termínu vzhľadom na plánovanú dovolenku;
- 2. mája 2019 okresný súd zmenil termín pojednávania na 4. september 2019;
- 6. augusta 2019 advokát sťažovateľa telefonicky oznámil súdu, že na žalovaného bol v máji 2019 vyhlásený konkurz; okresný súd následne zistil, že Okresný súd Trnava vydal 7. júna 2019 pod sp. zn. 36 K 5/2019 uznesenie o vyhlásení konkurzu na žalovaného, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. júna 2019;
- 7. augusta 2019 bol na základe úradného záznamu zákonného sudcu, že konanie je ex lege prerušené, zrušený termín pojednávania;
- 4. novembra 2019 okresný súd preveril stav konkurzu;
- 5. novembra 2019 Okresný súd Trnava súdu oznámil, že konkurz dosiaľ nebol právoplatne skončený, konkurzné konanie je v stave speňažovania majetku dlžníka.
- 24. februára 2020 okresný súd znova preveril stav konkurzu;

- 26. februára 2020 Okresný súd Trnava oznámil súdu totožnú informáciu;

Podľa oznámenia informačnej kancelárie okresného súdu je napadnuté konanie naďalej *ex lege* prerušené.

IV.

Právomoc ústavného súdu a východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

12. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

13.2 Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonal rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

15. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (podľa § 6 mal súd v konaní postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná; § 100 ods. 1 súdu prikazoval, že len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá). Podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je táto povinnosť súdu *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

V.

Záverý ústavného súdu týkajúce sa otázky porušenia práv sťažovateľa

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

18. V súvislosti s posudzovaním prvého kritéria, t. j. právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je obchodnoprávny spor o zaplatenie dlžnej sumy, ktorý tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných

súdob. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie nemožno považovať za právne zložité a ani z hľadiska faktickej (skutkovej) zložitosti nevykazuje črty, ktoré by spôsobili predĺženie konania.

19. Pri hodnotení priebehu napadnutého konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, ktorým je správanie sa sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Okresný súd vo svojom vyjadrení síce poukázal na to, že k celkovej dĺžke sporu prispel svojimi podaniami aj samotný sťažovateľ, ústavný súd sa však s týmto tvrdením nestotožnil vzhľadom na to, že sťažovateľ postupným späťvzatím žaloby iba uplatňoval svoje procesné práva a poskytoval okresnému súdu potrebnú súčinnosť.

20. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

20.1 Ústavný súd sa podrobne oboznámil s celým priebehom napadnutého konania a zistil, že sa pred okresným súdom začalo 21. apríla 2015 podaním žaloby sťažovateľa, vo veci sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie a aktuálne je konanie *ex lege* prerušené.

20.2 Ústavný súd vychádzal z prehľadu procesných úkonov (pozri bod 7 nálezu) a dospel k záveru, že v priebehu napadnutého konania možno identifikovať viacero období nečinnosti, resp. neefektívnu činnosť okresného súdu. Okresný súd bol nečinný v období trvajúcim jeden rok a deväť mesiacov, t. j. od 29. januára 2016 (výzva na zaplatenie súdneho poplatku) do 27. októbra 2017 (výzva na doplnenie žaloby), a následne v období šiestich mesiacov od 28. februára 2018 (výzva súdu) do 21. augusta 2018 (uznesenie o čiastočnom zastavení konania). Napokon nečinnosťou okresného súdu bolo poznačené aj obdobie štyroch mesiacov od 12. decembra 2018 (uznesenie o vrátení súdneho poplatku) do 11. apríla 2019 (stanovenie termínu pojednávania).

20.3 Okrem nečinnosti okresného súdu bolo predmetné konanie poznačené aj neefektívnou činnosťou okresného súdu. V súvislosti s týmto konštatovaním ústavný súd poukazuje na výzvu súdu zo 7. augusta 2015 na zaplatenie súdneho poplatku (v poradí druhú, pozn.), pričom sťažovateľ už poplatok zaplatil 18. júna 2015 na základe výzvy súdu z 1. júna 2015. Ústavný súd vyhodnotil ako neefektívnu činnosť okresného súdu aj opakované čiastočné zastavenie konania samostatným uznesením (z 29. januára 2016 a 21. augusta 2018) napriek tomu, že o čiastočnom späťvzatí žaloby mal súd rozhodnúť v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 ods. 2 CSP).

20.4 Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná. Je zrejmé, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto nie je zlučiteľný s jeho základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako ani s jeho právom na prejednanie veci v primeranej lehote.

21. Vychádzajúc z argumentácie uvedenej v bode 18 až 20, ústavný súd dospel k záveru, že postupom Okresného súdu Piešťany vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

22. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

23. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení označených práv prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov. Keďže okresný súd v čase rozhodovania ústavného súdu

o ústavnej sťažnosti v napadnutom konaní dosiaľ meritórne nerozhodol, ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu) a len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa napadnuté konanie prerušilo, okresný súd bude povinný konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov.

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

26. Podľa § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5% za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

27. Sťažovateľ sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €. Svoj návrh odôvodnil predovšetkým skutočnosťou, že k prietahom došlo opakovane a aj napriek tomu, že súd dvakrát uznal jeho sťažnosti na prietahy za dôvodné, nekonal v jeho veci plynulo. Zároveň sťažovateľ zdôraznil, že mu bola spôsobená aj majetková ujma, pretože *„z dôvodu právnej neistoty spôsobenej dlhotrvajúcim súdnym konaním neukončil svoje podnikanie na základe osvedčenia o živnostenskom oprávnení, v súvislosti s ktorým si musí naďalej platiť odvody, a to aj keď už vykonáva závislú činnosť“*.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade

priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľom nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

29. S prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci (predovšetkým skutočnosť, že okresný súd neuskutočnil ani jedno pojednávanie, ako aj neefektívny postup okresného súdu v predmetnom konaní), ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € za primerané (bod 3 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VII.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok roku 2018, ktorá bola podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky v sume 980 €, resp. za I. polrok roku 2019, ktorá bola podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky v sume 1 062 €.

32. Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 (vyjadrenie z 19. marca 2020) v súlade § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti

Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) právnomu zástupcovi sťažovateľa, a to advokátskej kancelárii [REDACTED]. Odmena advokáta v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby je 1/6 z výpočtového základu, čo v zmysle citovaných ustanovení vyhlášky predstavuje za úkon vykonaný v roku 2019 sumu 163,33 € a režijný paušál sumu 9,80 € a za úkon vykonaný v roku 2020 sumu 177 € a režijný paušál sumu 10,62 €. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 (2 x 163,33 € + 177 €) spolu s režijným paušálom (2 x 9,80 € + 10,62 €) predstavuje spolu s 20 % daňou z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa, sumu 640,65 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

33. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa advokátskej kancelárie [REDACTED], v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu